

**Wyrok z dnia 31 maja 2001 r.**

**I PKN 446/00**

**Zasada przejścia z dniem 1 stycznia 1999 r. pracowników dotychczasowych państwowych jednostek organizacyjnych do nowych pracodawców (art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną, Dz.U. Nr 133, poz. 872 ze zm.) nie ma zastosowania do pracowników, z którymi przed tą datą wadliwie rozwiązano stosunek pracy.**

Przewodniczący SSN Zbigniew Myszka, Sędziowie SN: Katarzyna Gonera, Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2001 r. sprawy z powództwa Grażyny K. przeciwko Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa L. w L. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie z dnia 14 marca 2000 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

### **U z a s a d n i e n i e**

Zaskarżonym rozpatrywaną kasacją wyrokiem z dnia 14 marca 2000 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego Sądu Pracy w Zamościu z dnia 26 listopada 1999 r. przywracającego powódkę do pracy w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w L. Filii w Z. na dotychczasowe stanowisko i zasądzającego 2.269 zł tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy,

Podstawa wyroku z uwzględnieniem ustaleń Sądu pierwszej instancji, które zostały podzielone przez Sąd Okręgowy, przedstawia się jak następuje:

W związku z likwidacją województwa z. z dniem 1 stycznia 1999 r. przestał funkcjonować Wojewódzki Urząd Pracy w Z., w którym powódka pracowała na stanowisku starszego inspektora w Wydziale Kontroli Legalności Zatrudnienia. Na mocy

rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 30 grudnia 1998 r. w sprawie dostosowania organizacji i obszaru działania wojewódzkich i rejonowych urzędów pracy do organizacji administracji publicznej (Dz.U. Nr 166, poz. 1247) w jego miejsce powołano Filię w Z. WUP w L. Zarządzeniem Nr 1 z 8 stycznia 1999 r. Prezes Krajowego Urzędu Pracy na podstawie § 1 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 21 marca 1995 r. w sprawie organizacji, szczegółowych zasad i zakresu działania Krajowego Urzędu Pracy oraz wojewódzkich i rejonowych urzędów pracy (Dz.U. Nr 38, poz. 187), a także powołanego wyżej rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 30 grudnia 1998 r., wprowadził harmonogram działań związanych z dostosowaniem służb zatrudnienia do reformy administracji publicznej.

Sąd Pracy ustalił, że wypowiedzenie powódce stosunku pracy było nieuzasadnione. Po pierwsze, w kwietniu 1999 r. nie były przeprowadzane zmiany organizacyjne ani też nie były dokonywane zmiany planów finansowych. Otrzymały zaś przez Filię w Z. w maju 1999 r. plan finansowy zapewniał środki finansowe odpowiednie do zakresu dotychczasowego zatrudnienia. Po drugie, pracodawca nie kierował się uchwytnymi kryteriami wyboru pracowników do zwolnienia. Po trzecie, jeżeli według pracodawcy istniała konieczność zwiększenia obsady etatowej w powiatowych urzędach pracy, to powinno to znaleźć swój wyraz w opracowanych planach finansowych dla powiatowych urzędów pracy. Tymczasem korekta planu finansowego była dokonywana jedynie wówczas, gdy następowało przejście pracownika. Nie była stosowana, gdy pracownik nie wyrażał zgody na przejście i odchodził wskutek wypowiedzenia. Po czwarte, strona pozwana przedstawiła nierzetelne dane dotyczące limitu zatrudnienia dla Filii i etatowej struktury organizacyjnej (sprzeczne z planem finansowym). Na złożonym przez stronę dokumencie przedstawiającym strukturę organizacyjną ilość etatów nie odpowiada ilości wynikającej z planu finansowego, a ponadto żaden z dokumentów nie wyjaśnia, kiedy i w jakim celu i przez kogo ta struktura została opracowana. W konsekwencji tych ustaleń Sąd Pracy orzekł na podstawie art. 45 § 1 KP oraz art. 47 KP.

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie uznając apelację strony pozwanej za bezzasadną stwierdził, że Sąd Rejonowy przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe i wydał prawidłowe rozstrzygnięcie.

W uzasadnieniu zaskarżonego kasacją wyroku podniesiono w szczególności, że wynikające z reformy administracyjnej zmiany w zakresie dostosowania stanu za-

trudnienia do potrzeb wynikających w związku z reformą administracji publicznej pozwany przeprowadzał bardzo chaotycznie i w sposób budzący wiele zastrzeżeń. Należy się liczyć z koniecznością dokonywania przesunięć kadrowych i rzeczą zrozumiałą jest, iż kierownictwo zakładu pracy musi mieć w tym zakresie swobodę decyzji, bez której realizacja niezbędnych przesunięć kadrowych mogłaby okazać się niemożliwa lub utrudniona. Nie może to jednak prowadzić do całkowitej dowolności zakładu pracy.

Regulamin Organizacyjny Wojewódzkiego Urzędu Pracy opracowany i zatwierdzony w dniu 29 stycznia 1999 r. określał strukturę i zakres działania komórek organizacyjnych WUP w L. W skład WUP w L. wchodziły komórki organizacyjne oraz Filie w B.P., C. i Z. W Filii w Z. wielkość etatów wynosiła 47. Z planów organizacyjnych pozwanego w żaden sposób nie wynika do jakiej liczby etatów miało nastąpić ograniczenie zatrudnienia. Wskazana przez pozwanego liczba 26 etatów, do której miało nastąpić ograniczenie zatrudnienia, nie znajduje oparcia w jakimkolwiek dokumencie. Ustalenie przez pozwanego listy pracowników przewidzianych do przeniesienia do Powiatowych Urzędów Pracy lub do zwolnienia było dowolne, zaś ustalenie kryteriów nastąpiło już po sporządzeniu tej listy, co nie miało wpływu na podjęte wcześniej decyzje.

W zakresie zmian w strukturach organizacyjnych i właściwości urzędów pracy wprowadzonych od 1 stycznia 2000 r. Sąd Okręgowy stwierdził, że nie powodują one dezaktualizacji wyroku Sądu pierwszej instancji wobec Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie, gdyż - podobnie jak w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 1 października 1997 r. I PKN 296/97 (OSNAPiUS 1998 r. nr 14, poz. 422) - sytuacje przejścia z mocy prawa zakładu pracy na innego pracodawcę (art. 23<sup>1</sup> § 1 i § 2 KP) nie obejmują pracowników, którzy w momencie przejścia zakładu pracy nie pozostawali w stosunku pracy wobec wcześniejszego rozwiązania umów. Jeżeli zatem stosunek pracy z powódką został rozwiązany przed 1 stycznia 2000 r., to zmiany, jakie dokonały się po tej dacie, nie mogą wywierać ujemnych skutków dla powódki oraz ograniczać skuteczności jej roszczeń wobec Wojewódzkiego Urzędu Pracy w L.

Powyższa ocena została zakwestionowana w kasacji pozwanego Urzędu Marszałkowskiego Województwa L. w L. Kasacja, nie zawierając podstawy procesowej (art. 393<sup>1</sup> pkt 2 KPC), nie zaprzecza, że zachodzą ustalone w zaskarżonym wyroku okoliczności faktyczne, w szczególności dotyczące nieuzasadnionego wypowiedzenia umowy o pracę z powódką. Natomiast podstawę kasacji stanowi zarzut błęd-

nej wykładni i niewłaściwego zastosowania wskazanych przepisów prawa materialnego - art. 19 ust. 2 i ust. 5 w związku z art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. Nr 133, poz. 872 ze zm.), także w związku z art. 6 pkt 8 i art. 60 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu oraz art. 45 § 2 KP przez przyjęcie - jak to ujęto w kasacji - że pracownik będący w 1999 r. pracownikiem wojewódzkiego urzędu pracy i wykonujący zadania, które z dniem 1 stycznia 2000 r. stały się zadaniami samorządu powiatowego, może być przywrócony po tej dacie do pracy w wojewódzkim urzędzie pracy wchodzącym w skład urzędu marszałkowskiego. Wskazując na tę podstawę strona pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania względnie o zmianę wyroku w części dotyczącej wskazania pracodawcy, zobowiązanego do przywrócenia powódki do pracy, poprzez wskazanie właściwego powiatowego urzędu pracy. W uzasadnieniu kasacji podniesiono, że z dniem 1 stycznia 2000 r. w związku z reformą administracji, nastąpił podział zadań, a w ślad za tym podział pracowników i majątku, dotychczasowych wojewódzkich urzędów pracy (WUP-ów) pomiędzy trzy podmioty: wojewodów, urzędy marszałkowskie i powiatowe urzędy pracy.

Nowy podział zadań został określony w znowelizowanej ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz.U. z 1997 r. Nr 25, poz. 128 ze zm.). Zadania z zakresu kontroli legalności zatrudnienia zostały ulokowane w powiatowych urzędach pracy - art. 6 pkt 8 i art. 60 ustawy w brzmieniu nadanym tym przepisom ustawą z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej - w związku z reformą ustrojową państwa (Dz.U. Nr 106, poz. 668). W toku postępowania prowadzonego przed Sądem drugiej instancji, nastąpiła zmiana po stronie pracodawcy, do którego należałoby skierować orzeczenie o przywróceniu powódki do pracy, albowiem „dotychczasowe miejsce pracy” powódki, o którym mowa w wyroku Sądu pierwszej instancji, znalazło się we właściwym terytorialnie powiatowym urzędzie pracy.

Według kasacji zaskarżony wyrok opiera się na całkowicie bezpodstawnym założeniu, że WUP z 1999 roku i WUP z 2000 roku - to te same podmioty, gdy tymczasem wojewódzki urząd pracy w 2000 roku to zupełnie nowy i odmienny ustrojowo podmiot, który z urzędu dotychczasowego przejął nazwę, zadania i odpowiadającą tym zadaniom grupę pracowników i część mienia. Okoliczność ta ma zasadnicze znaczenie dla sprawy, albowiem w pozwanym Urzędzie nie ma już stanowiska pracy

powódki. Tym samym uwzględnienie żądania powódki przywrócenia do pracy stało się niemożliwe i niecelowe w rozumieniu art. 45 § 2 KP.

W kasacji wyrażono pogląd, że sytuacja powódki, mimo wygranego procesu, wskutek błędnie zastosowanych przez Sąd Okręgowy w Lublinie przepisów ustawy o zatrudnieniu i bezrobociu w istocie swojej uległa znacznemu pogorszeniu w stosunku do pracowników byłego WUP-u, którzy w sporze sądowym nie pozostawali. Nie ulega wątpliwości, że zaskarżony wyrok jest - wbrew pozorom - niekorzystny dla powódki, albowiem jako pracownik Urzędu Marszałkowskiego - bez zadań i swoistego stanowiska, będzie w sposób oczywisty objęta dyspozycją art. 58 ust. 1 „Przepisów wprowadzających” i jej stosunek pracy wygaśnie z dniem 30 czerwca 2000 r. Natomiast przywrócenie powódki do pracy w powiatowym urzędzie pracy byłoby dla niej korzystniejsze, albowiem zgodnie z art. 55 ust. 1 „Przepisów wprowadzających” pracownicy tych urzędów nie podlegają regulacji art. 58 ust. 1, ich stosunki pracy są chronione przed nieuzasadnionym rozwiązaniem na ogólnych zasadach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja pozwanego starała się wykazać, że pozwany Urząd Marszałkowski Województwa L. nie ma materialnej legitymacji, gdyż po strukturalnych zmianach w administracji spraw zatrudnienia, powódka powinna być zatrudniona w powiatowym urzędzie pracy, który zapewniłby jej ustabilizowaną sytuację na stanowisku analogicznym co do zakresu zadań z tym, jakie zajmowała przed wypowiedzeniem umowy o pracę w 1999 r. w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w L. Filii w Z.

Zasadnicze - jak się wydaje - założenie, na którym opiera się przedstawione w kasacji stanowisko, polega na tym, że nie należy akceptować takiego stosowania prawa, ażeby pracownicy - jak powódka - którzy w trakcie wdrażania reformy administracji pracy pozostawali w sporze sądowym z dotychczasowym pracodawcą, po wygranym procesie nie uzyskiwali takiej samej sytuacji zatrudnienia, jak inni pracownicy, którzy uzyskali zmianę pracodawcy z mocy wskazanych w kasacji przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną.

Sąd Najwyższy stwierdził, że przedstawione zagadnienie, skądinąd interesujące, nie jest odpowiednie do zakresu rozpatrywanej sprawy w granicach wynikających z kasacji (por. art. 393<sup>11</sup> KPC).

W zakresie podstawy faktycznej nie można tracić z pola widzenia tego, że Wojewódzki Urząd Pracy w L. wypowiedział powódce umowę o pracę i że na skutek tego wypowiedzenia umowa o pracę uległa rozwiązaniu. Tak więc w rozpatrywanej sprawie powódka dochodziła przywrócenia do pracy u pracodawcy, który niezasadnie doprowadził do rozwiązania umowy o pracę. W toku postępowania sądowego powódka nie pozostawała w stosunku pracy i z tego, jak się wydaje, względu nie skierowała żądania w stosunku do powiatowego urzędu pracy, który - jak to wywieziono w kasacji - od 1 stycznia 2000 r. wykonuje zadania odpowiednie dla poprzedniego zatrudnienia powódki. W każdym razie powódka nie odwoływała się od orzeczenia Sądu Pracy, a w postępowaniu kasacyjnym nie przedstawiła stanowiska aprobującego sugestię kasacji pozwanego, jakoby jej wnioski odpowiadały interesom powódki.

Jeżeli zaś chodzi o ocenę prawną zaskarżonego wyroku, to - oprócz uwzględnienia niezakwestionowanej jego podstawy faktycznej - Sąd Najwyższy nie mógł rozważać przedmiotowego zagadnienia w oderwaniu od podstawy kasacji, której granice określone zostały podniesionymi w niej zarzutami (por. art. 393<sup>11</sup> KPC); w szczególności kasacja nie dopuszcza możliwości rozważenia zastosowania art. 23<sup>1</sup> § 1 KP, gdyż zajętego w tym zakresie stanowiska w wyroku nie kwestionuje.

Rozważając zatem sprawę w granicach zarzutów kasacji należy stwierdzić, że zaskarżony wyrok nie narusza żadnego ze wskazanych w kasacji przepisów prawa materialnego. Nie jest bowiem tak, że w oparciu o art. 19 ust. 2 i ust. 5 w związku z art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (w związku ze wskazanymi przepisami ustawy o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu) można skonkretyzować zobowiązanie właściwego powiatowego urzędu pracy do przywrócenia powódki do pracy i zapłacenia wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy (art. 45 § 1 i art. 47 KP), skoro podstawę tych roszczeń stanowi nieuzasadnione rozwiązanie umowy o pracę przez innego pracodawcę.

Zaskarżony wyrok został wydany po rozpoznaniu sprawy z udziałem po stronie pozwanej Urzędu Marszałkowskiego Województwa L., co odpowiadało wynikającemu z mocy prawa z dniem 1 stycznia 2000 r. przekształceniu dotychczasowych wojewódzkich urzędów pracy w wojewódzkie urzędy pracy wchodzące w skład urzędu marszałkowskiego (art. 19 ust. 2 powołanej ustawy). W tym kontekście utworzony z dniem 1 stycznia 2000 r. wojewódzki urząd pracy (w składzie Urzędu Mar-

szałkowskiego Województwa L. w L.) stał się następcą prawnym byłego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w L. Przejęciu na tej podstawie zobowiązania pozwany nie może skutecznie przeciwstawić sugerowanego w kasacji zobowiązania powiatowego urzędu pracy. Nie jest bowiem przekonujące konstruowanie takiej podstawy według zawartej w art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. regulacji stanowiącej, że pracownicy dotychczasowych państwowych jednostek organizacyjnych stają się z dniem 1 stycznia 1999 r. pracownikami odpowiednio wojewódzkich, samorządowych lub powiatowych jednostek organizacyjnych. Regulacja ta obejmuje pracowników, a więc osoby będące w stosunku pracy.

W odniesieniu do reformy urzędów pracy zastosowanie art. 19 ust. 5 ustawy Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną może stanowić podstawę do zastosowania art. 55 ust. 1 tej ustawy do pracowników dotychczasowych urzędów pracy z konsekwencjami w tym przepisie określonymi - z dniem 1 stycznia 2000 r. Tymczasem w stanie faktycznym sprawy - jak to wyżej wyjaśniono - nie budzi wątpliwości że 1 stycznia 2000 r. powódka nie będąc pracownikiem, dochodziła w postępowaniu sądowym przywrócenia do pracy i wynagrodzenia od Wojewódzkiego Urzędu Pracy w L. Filia w Z. Nie jest więc zasadne proponowane w kasacji zastosowanie wskazanych przepisów, ażeby powódkę dochodzącą przywrócenia do pracy traktować od dnia 1 stycznia 2000 r. jak pracownika, którego ustawa z tym dniem - z mocy prawa - ustanowiła pracownikiem innego zakładu pracy.

Wreszcie nie jest zasadny pogląd kasacji jakoby nowy rozkład kompetencji pomiędzy urzędami pracy i związane z tym trudności w zapewnieniu powódce wykonywania pracy na takim samym stanowisku jak poprzednio oznaczały w konsekwencji, że uwzględnienie żądania przywrócenia do pracy stało się niemożliwe lub niecelowe (art. 45 § 2 KP). W kwestii tej strony mogą ewentualnie ukształtować stosunek pracy odpowiednio do zakresu zadań strony pozwanej, z czego powódka zapewne zdaje sobie sprawę skoro dochodziła przywrócenia do pracy. Zgodzić się zatem, należy z oceną zaskarżonego wyroku, iż zmiany wynikające po 1 stycznia 2000 r. nie powinny ograniczyć wynikających z art. 45 § 1 KP roszczeń powódki z tytułu bezzasadnego (w 1999 r.) wypowiedzenia umowy o pracę.

Z powyższych przyczyn uznając, że kasacja nie ma usprawiedliwionej podstawy, Sąd Najwyższy orzekł stosownie do art. 393<sup>12</sup> KPC.

=====